90 . Epureni | Judeţ: Vaslui | Punct: Capul Dosului | Anul: 2001

Anul: 2001
Cod RAN: 163798.01
Perioade: Preistorie
Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt
Tipuri sit: locuire
Categorii sit: Domestic, Neatribuit
Autori: Constantin Haită, Elvira Safta
Instituţii: Muzeul Naţional de Istorie a României, Centrul Naţional de Cercetări Pluridisciplinare, Muzeul Naţional de Istorie a României

Raport

Obiectivul campaniei din anul 2001 a fost, pe de o parte, continuarea săpăturilor în aria hallstattiană a sitului şi, pe de altă parte, începutul unei cercetări interdisciplinare cu concursul ubui sedimentolog.

În acest scop am finalizat cercetarea complexelor de locuire din casta 2/1989, am deschis 8 casete de 2 x 2 m (A - H) şi una de 2 x 3 m (I), situate de o parte şi de alta a şantului S IV/1998 (carourile 68-80). În suprafaţa săpată de 60 m.p au fost cercetate 24 de complexe. În aşezare au fost identificate 9 orizonturi pedologice (cf. raportului preliminar al studiului sedimentologic, vezi infra). Cinci dintre ele (orizonturile pedologice 3-7) reprezintă totodată cinci niveluri de locuire: un nivel de epoca bronzului ante Noua (1), două niveluri aparţinăn culturii Noua (2a - 2b) şi două din Hallstatt-ul timpuriu (3a - 3b). Solul corespunzător orizontului de locuire anterior culturii Noua (nivelul 1), cu o grosime de 0,14-0,20 m avea fragmente mărunte de chirpici şi oase. Nivelurile Noua (2a şi 2b) sunt mai slab reprezentate în aceasta zonă a sitului: 2a este un strat gros de 0,14-0,17 m cu fragmente de chirpici şi ceramică; 2b este un strat de 0,34-0,38 m grosime şi conţine chirpici mărunt, ceramică şi oase. Acestui nivel îi aparţin două gropi şi un fragment de vatră păstrată in situ.

Primul nivel hallstattian (3a) are o grosime de 0,16-0,24 m. Complexele de locuire din acest nivel au cea mai mare pondere în zona cercetată: un bordei, 7 gropi, două complexe cu chirpici,unul cu pietre şi unul cu ceramică. Ultimul nivel hallstattian (3b) este reprezentat de un strat compact cu grosimea de 0,12-0,22 m. Acestui nivel îi corespund 6 complexe: 4 gropi, o vatră, şi fragmentul unei vetre de pe fundul uneia dintre gropile acestui nivel.

Locuinţele. În caseta C a fost identificat un bordei cu vatră, care urmează a fi săpat în campania viitoare; acesta aparţine nivelului 3a.

Acolo unde au fost identificate vetre, porţiuni compacte cu aglomerări de chirpici sau de piatră este de presupus existenţa unor locuinţe de suprafaţă care nu au lăsat şi alte urme (cpl. 4, 5, 10, 12, 14/1998, 25/1998).

Vetrele. În caseta G - nivelul 2b al culturii Noua - se afla un rest de vatră in situ (cpl. 10) cu o suprafaţă păstrată de 0,1 x 0, 2 m. Are făţuială şi lipitură groasă de 4-5 cm.

În caseta 2/1998 au fost cercetate două vetre parţial suprapuse (cpl. 14/1998, 25/1998). Cpl. 14/1998 corespunde nivelului 3b, iar cpl. 25 nivelului 3a. Erau separate printr-o depunere de sol, gros de 5-6 cm care conţinea şi un fragment ceramic din pastă fină, neagră, lustruit şi canelat. Vatra din nivelul superior s-a păstrat în proporţie de 70 %. Avea o formă rotundă, cu diametrele de 1 x 0,95 m, cu două straturi de lutuială, făţuite şi un rest de gardină.

Vatra suprapusă s-a păstrat într-o proporţie mai mică (cca. 40%), fiind deteriorată din vechime. Ceea ce a rămas a îngăduit, totuşi, reconstituirea formei ovale şi a dimensiunilor: de 1,3 x 0,84 m. Avea două rânduri

Generat la: 06.08.2025 15:13

de lipitură şi o singură făţuială.

În caseta C, pe latura ei vestică, intrând sub mal a fost dezvelită o vatră (cpl. 14/2000), în incinta unui bordei (cpl. 20); aceste complexe aparţin nivelului hallstattian 3a. Este de formă rotundă cu diametrele de 0,85 x 0, 9 m. Grosimea lutuielii este de 5-7 cm, iar cea a făţuielii de 1,5 - 2 cm. O bordură, lată de 25 m, din chirpici ars la roşu intens şi la negru mărgineste vatra pe 0,4 m din circumferinţa ei nord-estică, ceea ce ar putea reprezenta un rest de gardină. Această vatră acoperă un rest dintr-o alta (cpl. 19) cu suprafaţa rămasă de 10 x 31 cm, cu o făţuială groasă de 2 cm şi lutuială 3 cm.

La fundul gropii 24/1998 se afla un fragment de vatră (cpl. 15). Suprafaţa dezvelită este de formă triunghiulară cu dimensiunile de 0,1 x 0,2 m şi grosimea de 2-3 cm. Este puternic arsă până la roşu intens şi negru ca, de altfel, şi solul din jurul vetrei. Cercetarea în aceste complexe nu a fost epuizată.

Într-o groapă (cpl. 13), situată în perimetrul casetelor G-F se afla o depunere masivă din bucăţile unei vetre de mari dimensiuni cu lutuială groasă până la 10 cm şi cu făţuială dură, cimentoasă.

Gropile. În cursul acestei campanii au fost cercetate 13 gropi, care sunt repartizate stratgrafic astfel: 2 gropi (cpl. 16, 17) aparţin nivelului stratigrafic 2b - corespunzător celui de-al doilea nivel de locuire Noua; 9 gropi (cpl. 1, 2, 3, 6, 7, 9, 13, 18, 22/1988, 24/1998) din primul nivel hallstattian. - corespunzător nivelului stratigrafic 3a; 2 gropi (cpl. 11,13) din al doilea nivel hallstattian corespunzător nivelului stratigrafic - 3b.

Gropile Noua au forma ovală sau rotundă în plan orizontal şi de sac în profil. Gropile halstattiene au forme ovale sau rotunde în grund. În profil unele au forma de trapez (cpl. 13 şi 9), de pungă (cpl. 2, 11) sau prezintă un profil mai complex: pe 2/3 din înalţime au pereţii drepţi pentru ca apoi să se evazeze în trapez (cpl. 3, 22/1998, 24/1998).

Complexe cu aglomerări de chirpici provin de la pereţii unor locuinţe: cpl. 4 în caseta A şi cpl 12 în caseta H. Complexul 4 aparţine nivelului 3a. Este situat la aceeaşi cotă cu complexele vecine 20 (bordeiul) şi 14/2001 (vatra acestuia). Are o suprafaţa neregulată cu axele de 0,48 x 0,8 m. Complexul 12 aparţine tot nivelului 3a. Axele sale măsoară 0,4 x 0,44 m.

Complex de pietre (cpl. 5) - aglomerare de pietre de râu, aflate în caseta D, lângă latura ei nordică. Acoperă o suprafaţă pătrată cu latura de un metru. La 0,2 m S de cpl. 5, care ar putea fi pus în legatură cu o locuinţă de suprafaţă, se afla o râşniţă şi un frecător.

Complex cu ceramica grupată - spartă in situ. Fragmente dintr-un vas negru, lustruit la suprafaţă şi roşu pe faţa interioară. Face parte din familia vaselor bitronconice pântecoase, cu marginea evazată, decorate cu caneluri orizontale pe gât şi caneluri verticale pe umăr. Tipul de vas este caracteristic culturii Gáva, dar şi culturii Corlăteni într-o variantă specifică acestui grup hallstattian regional. Ceramică de aceeaşi factură a fost identificată, la acelaşi nivel, în caseta F şi în caseta H.

Inventarul ceramic al aşezării va face obiectul unui studiu separat. Între obiectele descoperite menţionăm: o râşniţă şi un frecător, în caseta D, lângă şi la acelasi nivel cu cpl. 5; o psalie de corn în cpl. 6; un percutor în caseta C, sub vetrele 14,19 din bordei; un Rollenadel în cpl. 24; o figurină de lut, reprezentând un cal, în caseta I, la -1,34 m. Menţionez şi descoperirea câtorva fragmente ceramice Basarabi, precum şi a câtorva din perioada Kaizerszeit.

Informații suplimentare online

Raportul 1362 din cronica.cimec.ro
Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro

Generat la: 06.08.2025 15:13